

Čoho sa vyvarovať, kde sa inšpirovať

ANKETA

Bezpečnostní profesionáli žijú v globálnom priestore aj v tom reálnom, kde majú štáty svoje zákony a vlády. Pýtame sa, ktoré krajiny sú pre nich inšpiratívne v kybernetickej bezpečnosti.

Ján Grujbár, generálny riaditeľ
Aliter Technologies

Je veľmi ťažké poukázať práve na jednu krajinu, ktorá je #1 v Cybersec. Faktom však je, že v USA sídli väčšina organizácií venujúcich sa digitálnej bezpečnosti a veľká časť inovácií prichádza práve odtiaľ. Naozajstnou inšpiráciou pre mňa je však Estónsko, ktoré sa okrem skvelého digitálneho štátu stalo aj rešpektovaným lídrom v kyberbezpečnosti. A to aj napriek, alebo vďaka tomu, že už v roku 2007 čelilo ničivým kybernetickým útokom.

Rastislav Janota, riaditeľ
Národné centrum kybernetickej bezpečnosti SK-CERT

Pre mňa neexistuje jedna krajina ako univerzálny vzor, ale je ich viacero v rôznych témach. Napríklad Belgicko – výborné v prevencii a miere pozornosti a financií, ktorej sa kybernetickej bezpečnosti od vlády dostáva. Veľká Británia inšpiruje najmä v oblasti školstva, Izrael v oblasti schopnosti detekcie škodlivej aktivity a aj výskumu, Estónsko v bezpečnosti verejných dát a systémov a podobne.

Jaroslav Oster, predseda správnej rady
Preventista.sk

Príkladov hodných pozornosti je viacero. Napríklad v oblasti koncepčného štátom riadeného rozvoja IT vrátane bezpečnosti je to Estónsko. V problematike implementácie ochrany osobných údajov mne osobne imponoval akčný prístup regulátora v Maďarsku. V oblasti prevencie bezpečnosti je aktuálne vzorom Česká republika a ich príkladná spolupráca polície a akademického, respektíve tretieho sektora.

Martin Oczvirk, riaditeľ odboru informačnej bezpečnosti a certifikácie
Úrad na ochranu osobných údajov

Fascinujú ma všetky malé štáty, veľkosťou asi tak ako Slovensko, ktoré majú odvahu investovať do kybernetickej bezpečnosti a sú

v tejto oblasti silné. Napríklad Estónsko alebo Izrael.

David Dvořák, audítor kybernetickej bezpečnosti
Auditori.it

Inšpiruje ma krajina, ktorá nie je ľahostajná ku kybernetickej bezpečnosti. Taká, kde je dostatok skúsených a odhodlaných profesionálov. Ktorá vie pomôcť občanom a firmám brániť sa pred hekermi a ktorá má veľký potenciál rásť vďaka inováciám zo startupovej scény. Niekedy sa mi zdá, že je to aj tá naša. A niekedy práve naopak.

Tibor Paulen, manažér informačnej bezpečnosti
Stredoslovenská distribučná

Vojna na Ukrajine nám ukazuje, aký pokrok dosiahla táto krajina v kybernetickej bezpečnosti. Keď v roku 2016 zaútočila ruská skupina Sandworm na jej energetickú infraštruktúru, spôsobilo to prerušenie dodávky elektriny pre státisíce odberateľov. Rusi sa nedávno pokúsili zopakovať ten istý scenár, ale boli neúspešní. Schopnosti Ukrajiny sa medzičasom výrazne posunuli. Vojna na Ukrajine je teraz kuchyňou, kde sa varí kybernetický útok aj obrana budúcnosti. Preto je dôležité pozorne sledovať, čo sa tam deje, a učiť sa z toho.

Ján Andraško, manažér Strediska bezpečnostných operácií
Binary Confidence

Každý štát, v ktorom sa o dôležitosti kvalitného štátneho IT „pre ľudí“ a kyberbezpečnosti nielen hovorí, ale aj koná. A peniaze na to určené nekončia v sieti spriaznených firiem. Napríklad Estónsko.

Diana Legdanová, vedúca úseku bezpečnosti
Východoslovenská energetika Holding

Izrael. Vzhľadom na geopolitickú situáciu je zrejme, že tu musí byť kyberbezpečnosť absolútnou prioritou. Aj preto sa tu rodia

nápady ako kybernetické tréningové centrum CybrerGym alebo plnoautomatický phishigový bot CyberReady. Náš topmanažment podporuje aj netradičné formy vzdelávania a mali sme príležitosť obidva produkty vyskúšať. Sú profi, sú zážitkové a stoja za to! Čakám na ďalšiu inšpiráciu.

Andrej Žucha, generálny riaditeľ
ALISON Slovakia

Obdivujem štáty, kde je podpora talentov, vysoká transparentnosť podnikateľského prostredia a kultúra médií. V týchto svetových rebríčkoch Európu často reprezentujú Dánsko, Estónsko a trojica škandinávskych krajín. A preto neprekvapuje, že majú lichotivý aj index kybernetickej bezpečnosti. Táto konštelácia je podľa mňa neprekonateľná.

Ivan Makatura, generálny riaditeľ
Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti

Bezpečnosť nie je subjektívny pocit bezpečia, ale objektívny a merateľný stav. Namiesto nadchýňania sa preto opriem o niektorý z uznávaných indexov. Napríklad estónsky NCSI hodnotí legislatívu, organizáciu, kooperáciu a výsledky, kam patria aj cvičenia, technológie a programy. Podľa tohto indexu je Slovensko na šestnástom mieste. Na prvých troch priečkach sú Grécko, Litva a Belgicko.

Tomáš Hettych, viceprezident
ISACA

Inšpirujú ma krajiny zo severu Európy – Nórsko, Švédsko, Fínsko, Estónsko. Štátne a súkromné podniky a organizácie venujú dostatočné zdroje na kybernetickú bezpečnosť a zároveň je v týchto krajinách minimálna miera korupcie. Tieto severské krajiny sú tiež známe vyššou úrovňou vzdelanosti, lepšou odolnosťou proti konšpiráciám a väčšou dôverou v autority.

Ivan Kopáčik, bezpečnostný expert
Gordias

Viackrát ma zaujal Singapur. Keď v roku 2018 unikli osobné údaje o viac ako milióno občanov, štát komunikoval s občanmi aktívne a transparentne a promptne prijal opatrenia na zníženie možných dosahov incidentu. Aktivity Singapurskej vládnej agentúry pre ky-

bernetickú bezpečnosť môžu byť vzorom aj pre európske štáty.

Roman Čupka, hlavný konzultant
Progress | Flowmon a CEO Synapsa Networks

Každá krajina, ktorá rieši kybernetickú bezpečnosť koncepčne, vie do tejto oblasti flexibilne investovať a tému aj transparentne komunikovať. Základným predpokladom pre naplnenie týchto kritérií sú morálne spôsobilí jednotlivci s vysokým IQ a EQ, ktorí aj napriek politickým a lobistickým prekážkam dokážu presadiť verejný záujem a dosiahnuť nevyhnutnú spoluprácu zainteresovaných strán. Výsledkom je kombinácia zmysluplnej legislatívy, investovania do základných pilierov bezpečnosti a informovaná verejnosť, ktorá s vysokou dôverou využíva digitálne služby.

Marek Zeman, vedúci oddelenia bezpečnosti informačných systémov
Tatra banka

Najďalej v podpore informačnej bezpečnosti je z môjho pohľadu Izrael. Deti už od strednej školy sa učia, čo to je, poznajú hrozby, ktorým musia čeliť. Vzdelávanie pretavujú do podpory celého priemyslu, startupov a firiem. Na Slovensku máme všetko potrebné na vzdelávanie už od základnej školy cez stredné až po vysoké školstvo. Želám si, aby sme našli „drive“ a dostali sa medzi najlepších na svete.

Roman Varga, manažér kyberbezpečnosti
Dôvera, zdravotná poisťovňa

To najhoršie v súčasnosti? Severokórejská vláda úspešne využíva zákerné kybernetické aktivity na generovanie príjmov do štátneho rozpočtu. Financujú nimi vládne priority, ako sú jadrové a raketové programy. Cieľom kyberútokov sú prevažne rôzne organizácie v oblasti blockchainových technológií a v priemysle kryptomien vrátane kryptomenových búrz. Zameriavajú sa aj na držiteľov veľkého množstva kryptomeny či cenných nezastupiteľných tokenov – NFT.

Jana Puškáčová, manažérka útvaru Informačná bezpečnosť
MOL IT & Digital Slovakia

Inšpiráciu na riešenie tém kybernetickej bezpečnosti často nachá-

dzam v austrálskych predpisoch a procesoch. V poslednom období sa tejto problematike venuje veľa pozornosti aj na Slovensku, preto si držíme palce, aby sme sa čoskoro aj my stali inšpiráciou pre iných.

Július Selecký, senior technický špecialista
ESET

Inšpirujú ma osobnosti, ktoré robia osvetu v kyberbezpečnosti, a krajiny, kde investujú do vzdelávania v tejto oblasti. Patria tam napríklad USA a Spojené kráľovstvo. A pozrime sa aj neďaleko za hranice. Na vynikajúcich českých IT vysokých školách bezplatne študujú slovenskí študenti. A, žiaľ, po skončení štúdia tam aj zostávajú alebo pokračujú ďalej na západ.

Martin Fischer, manažér oddelenia bezpečnosti
Všeobecná zdravotná poisťovňa

Krajinu, ktorá to má v kybernetickej bezpečnosti veľmi dobre rozbehnuté, netreba hľadať ďaleko a dokonca ani mimo Európy – je ňou Estónsko. Táto postsovietska krajina nám ukazuje, že ak sa chce, tak sa dá. Úspešnosť jej úsilia dokazujú aj nedávne neúspešné útoky zo strany ruských hekerov. Ak sa chceme od niekoho učiť, určite by bolo dobré obrátiť sa aj na tohto európskeho partnera.

Richard Kiškováč, generálny riaditeľ
IstroSec

Najlepšie fungujúci systém riadenia a presadzovania kybernetickej bezpečnosti som zažil v biznise s platobnými kartami a spracovaním platieb. Dve najväčšie spoločnosti majú sídlo v USA, takže odpoveď je jednoznačná. Z praxe v silových zložkách môžem potvrdiť, že USA sú lídrom aj v presadzovaní práva v kybernetickej bezpečnosti, kde mnoho európskych štátov stále zaostáva. Mali by sme sa vyvarovať byrokracie a zamerať sa na konkrétne a hmatateľné výsledky.

Pavel Nechala, advokát

Zaujali ma výsledky systematickej práce pri limitovaných zdrojoch a bezprostrednej hrozbe. Estónsko si zaslúži našu pozornosť tak pri digitalizácii, ako aj zabezpečení kybernetickej bezpečnosti.

Martin Lohnert, riaditeľ centra kybernetickej bezpečnosti
Void SOC Soitron

Aj pri bezpečnostných incidentoch je ideálne poučiť sa z cudzích chýb – napríklad množstva medializovaných kybernetických katastrof, z ktorých sa obeť odvážili zverejniť detaily. Ich motiváciou často býva snaha pomôcť iným organizáciám vyhnúť sa podobnej situácii. Mali by sme ich pozorne vnímať bez ohľadu na to, či sa stali v USA, vo Veľkej Británii, v Česku alebo susednom meste.

Dominik Procházka, riaditeľ odboru bezpečnosti
AGEL SK

Zaujalo ma Spojené kráľovstvo s projektom Cyber Essentials spusteným v roku 2014. Ide o program zabezpečený vládou, v rámci ktorého majú spoločnosti možnosť preveriť vlastný stav kybernetickej bezpečnosti. Program vyvolal záujem aj mnohých malých spoločností. Kybernetickú bezpečnosť na úrovni krajiny vnímam ako celok a ten môžu ohroziť práve malé, väčšinou slabšie zabezpečené podniky.

Vladimír Jančok, vedúci oddelenia informačná bezpečnosť
VÚB

V pracovných vzťahoch veľmi často spolupracujem s kolegami z Talianska alebo Chorvátska. Aj keď je úroveň kybernetickej bezpečnosti v týchto krajinách na porovnateľnej úrovni ako u nás, je inšpirujúce vidieť rozdielne prístupy v implementácii bezpečnostných opatrení a zavádzaní inovácií na ochranu peňazí a dát klientov.

Luboš Batěk, predseda Predstavenstva
Disig

Inšpirujúce je Estónsko. Okrem iného aj schopnosťou spolupráce s inými krajinami pri realizácii komplexného cvičenia v oblasti kybernetickej bezpečnosti Locked Shields, na ktorom sa pravidelne zúčastňujú desiatky tímov. Ďalším vzorovým príkladom je Česká republika, ktorej sa v Brne podarilo vybudovať vysoké školstvo na vysokej úrovni, či už z hľadiska výchovy počítačových, ale aj právnych expertov.